

Προτάσεις

για την επιτροπή διαβούλευσης του Υ.Π.Ε.Κ.Α. διαμόρφωσης ή τροποποίησης του νομοθετικού πλαισίου που αφορά στις αδειοδοτήσεις των ελαιοτριβείων.

Για της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Έχοντας υπόψη:

- Ότι η νησιωτικότητα της Λέσβου και ό,τι αυτό συνεπάγεται δεν ενθαρρύνει επενδύσεις υψηλού οικονομικού επιπέδου, η δε ανάπτυξη μικρής κλίμακας μονάδων και η διασπορά τους στο νησί, όπως αυτή των ελαιοτριβείων, λειτουργεί προστατευτικά για το φυσικό περιβάλλον και το νησιωτικό χαρακτήρα του και επομένως η διασπορά αυτή πρέπει να διατηρηθεί.
- Ότι τα ελαιοτριβεία της Λέσβου, λόγω του μικρού σχετικά μεγέθους τους δεν έχουν καμία δυνατότητα να ανταπεξέλθουν τις δαπάνες εγκαταστάσεων επεξεργασίας υγρών αποβλήτων με εφαρμογή δαπανηρών μεθόδων, όπως υπερ- και νανο-διήθηση,
- Ότι η διφασική λειτουργία των ελαιοτριβείων, που θα τα απήλλαζε από υγρά απόβλητα, δεν μπορεί να υιοθετηθεί από την πλειοψηφία αυτών, γιατί στη Λέσβο μόνο ένα πυρηνελαιουργείο διαθέτει κατάλληλη υποδομή για επεξεργασία ελαιοπυρήνα υψηλής υγρασίας, αλλά προς το παρόν είναι μικρής δυναμικότητας,
- Ότι λόγω της περιορισμένης νησιωτικής έκτασης, της εκτεταμένης δασικής κάλυψης της Λέσβου, του αναπτυσσόμενου τουριστικού προσανατολισμού της και της εγγύτητας όλων των υφιστάμενων ελαιοτριβείων με οικισμούς, η επιλογή κατασκευής εδαφοδεξαμενών για απόρριψη αποβλήτων θα έχει εξαιρετικά δυσάρεστες συνέπειες, τόσο στο περιβάλλον, με υποβάθμισή του, όσο και στην ποιότητα ζωής των κατοίκων,
- Ότι τα υγρά απόβλητα των ελαιοτριβείων – αφελαιωμένος χυμός της ελιάς – είναι βιοαποικοδομήσιμα, ασήμαντης περιεκτικότητας σε ευτροφιστικούς παράγοντες φωσφόρο, άζωτο και ότι από τη μέχρι σήμερα απόρριψή τους σε υδάτινους αποδέκτες δεν προκλήθηκε μόνιμη επίδραση στο τοπικό περιβάλλον, που να έχει εντοπιστεί με επιστημονικές μεθόδους, απεναντίας η «αισθητική ρύπανση» στην εγγύς της εκβολής των θαλάσσια περιοχή, που παρατηρείται την περίοδο της λειτουργίας των ελαιοτριβείων (Νοέμβριο – Μάρτιο) δεν ανιχνεύεται λίγες μόνο ημέρες μετά το τέλος της,
- Ότι από 4ετή μελέτη έως το έτος 2000, που έγινε στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου στα πλαίσια του προγράμματος RITTS, της επίδρασης των υγρών αποβλήτων ελαιοτριβείων στο ημίκλειστο θαλάσσιο οικοσύστημα του Κόλπου Γέρας, όπου καταλήγουν τα

απόβλητα 18 ελαιοτριβείων, δεν αποκομίστηκαν επιβαρυντικά γι' αυτά στοιχεία (πηγή: έγγραφο του Αντιπεριφερειάρχη Β. Αιγαίου κ. Μάρκου 43 ΠΕΧΠΥ/13-2-14 προς Υ.Π.Ε.Κ.Α.),

- Ότι ο συνολικός όγκος των παραγόμενων στη Λέσβο υγρών αποβλήτων δεν είναι μεγάλος, αφού η ημερήσια παραγωγή υγρών αποβλήτων από τα ελαιοτριβεία κυμαίνεται περί τα 10 - 15 m³ για κάθε ένα από αυτά, η δε λειτουργία των περιορίζεται σε 2 έως 4 ημέρες την εβδομάδα, την ενεργό γι' αυτά περίοδο,
- Ότι η ελαιοπαραγωγή στη Λέσβο είναι συνυφασμένη ιστορικά με το νησί και με τους 17.000 ελαιοπαραγωγούς του και αποτελεί πηγή σημαντικού εισοδήματος, τόσο γι' αυτούς, όσο και για τον κρατικό προϋπολογισμό,

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ

1. Την τροποποίηση του Π.Δ. 1180/81 (Φ.Ε.Κ.293/Α/81), με εισαγωγή στον πίνακα 2 των θεσπιζόμενων κατευθυντηρίων τιμών, το ανεξάρτητο είδος εγκατάστασης «ελαιοτριβεία», με κατευθυντήριες τιμές των παραμέτρων ποιότητας των υγρών αποβλήτων τους, BOD₅ και COD, εικοσαπλάσιες των αναφερομένων στην κατηγορία «Παραγωγή και επεξεργασία φυτικών και ζωικών λιπών και ελαίων»,
2. Την τροποποίηση της Κ.Υ.Α. Φ.15/4187/266 (Φ.Ε.Κ. 1275/Β/2012) περί Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων με εισαγωγή στο Παράρτημα Ι ειδικής περιβαλλοντικής δέσμευσης για τα ελαιοτριβεία, ως εξής:

Ε3α: Τα υγρά απόβλητα που προκύπτουν από την παραγωγική διαδικασία των ελαιοτριβείων, μετά από επεξεργασία που περιλαμβάνει λιποσυλλέκτη, εξουδετέρωση με υδράσβεστο και καθίζηση, δύναται να απορρίπτονται σε υδάτινο επιφανειακό αποδέκτη. Οι αποδέκτες καθορίζονται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη.

3. Τη διόρθωση της Κ.Υ.Α. ΟΙΚ. 5673/400 (Φ.Ε.Κ. 192/Β/1997), στο Παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 16, με αντικατάσταση της δεύτερης καταχώρισης στον πίνακα των βιομηχανικών τομέων «2. Παραγωγή οπωροκηπευτικών προϊόντων» με την ακόλουθη:

«2. Παραγωγή προϊόντων από καρπούς και λαχανικά»

Τούτο γιατί η εν λόγω Κ.Υ.Α. αποτελεί την εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την ευρωπαϊκή Οδηγία 91/271/ΕΟΚ, της οποίας το μεταφρασμένο στην ελληνική κείμενο, από μεταφραστική παραδρομή, αναφέρει μεν την δεύτερη κατηγορία ως «Παραγωγή οπωροκηπευτικών προϊόντων», πλην όμως στο πρωτογενές αγγλόφωνο κείμενο της Οδηγίας, στον αντίστοιχο πίνακα, η κατηγορία αυτή αναφέρεται ως εξής: «2. *Manufacture of fruit and vegetable products*». Επειδή δε η λέξη «fruit» δεν αποδίδεται μόνο στις «οπώρες», ο δε καρπός της ελιάς στην αγγλική χαρακτηρίζεται ως «fruit», όπως άλλωστε προκύπτει από τον ορισμό του ελαιολάδου στην επίσημη ιστοσελίδα του Διεθνούς Συμβουλίου Ελαιολάδου (<http://www.internationaloliveoil.org/estaticos/view/83-designations-and-definitions-of-olive-oils>), σύμφωνα με τον οποίο «*Virgin olive oils are the oils*

obtained from the fruit of the olive tree», είναι αυτονόητο ότι θα πρέπει να γίνει διόρθωση της Κ.Υ.Α. στο σημείο αυτό και κατ' επέκταση η διάταξη να εφαρμοστεί και για τα ελαιотριβεία, δίνοντας τη δυνατότητα απόρριψης υγρών αποβλήτων τους, ως έχει, σε καθορισμένους φυσικούς αποδέκτες, μέχρι του ορίου 4.000 ι.π. ημερησίως, τούτου υπολογιζομένου ως μέσο όρο στη βάση εβδομαδιαίας απόρριψης.

4. Την εισαγωγή στην ίδια Κ.Υ.Α. ΟΙΚ. 5673/400 (Φ.Ε.Κ. 192/Β/1997) εξαίρεσης των υγρών αποβλήτων των ελαιотριβείων από την υποχρέωση τήρησης των ορίων του πίνακα 1 που αναφέρεται στο μέρος Δ του Παραρτήματος Ι του άρθρου 16, εάν υπό οποιαδήποτε ερμηνεία της Κ.Υ.Α. τα απόβλητα αυτά συσχετίζονται με τα ως άνω όρια.
5. Στην Κ.Υ.Α. Η.Π. 51354/2641/Ε103 (Φ.Ε.Κ. 1909/Β/2010), περί Προτύπων Ποιότητας Περιβάλλοντος, την απαλοιφή της παραμέτρου «47. Ολικές φαινόλες max 50 mg/L» από τον Πίνακα 2 του Β Μέρους του Παραρτήματος Ι, γιατί ως Ολικές φαινόλες προσδιορίζονται όχι μόνο οι φαινόλες που αναφέρονται στο Παράρτημα, αλλά και οι πολύτιμες για την υγεία πολυφαινόλες, που αφθονούν στη φύση σε περιεκτικότητες της τάξης των δεκάδων g/L, άρα και στα υγρά απόβλητα των ελαιотριβείων. Επομένως η παράμετρος «ολικές φαινόλες», ως περιβαλλοντική, θα δίνει πληροφορίες άσχετες με το ενδιαφέρον της εν λόγω Κ.Υ.Α., το οποίο έγκειται στην αναζήτηση και περιορισμό των εξαιρετικά επιβλαβών κατονομαζόμενων στους πίνακες φαινολικών ουσιών, για τις οποίες ορίζει μέγιστα αποδεκτά όρια συγκέντρωσης της τάξης του mg/L, ενοχοποιώντας χωρίς να υπάρχει λόγος τις υπό αδειοδότηση ή υπό έλεγχο εγκαταστάσεις. Να σημειωθεί ακόμα ότι στους αντίστοιχους πίνακες της Οδηγίας 2008/105/ΕΚ, της οποίας εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας αποτελεί η εν λόγω Κ.Υ.Α., δεν περιλαμβάνεται παράμετρος «Ολικές φαινόλες».

Με την πεποίθηση ότι οι κατατιθέμενες προτάσεις έχουν αιφορικό χαρακτήρα, επειδή δεν οδηγούν σε τελική υποβάθμιση του περιβάλλοντος, ευελπιστούμε ότι θα υιοθετηθούν από την επιτροπή και εν τέλει θα ελαστικοποιηθεί το καθεστώς αδειοδότησης των ελαιотριβείων, δίνοντας λύση στο χρόνιο πρόβλημα που μας ταλανίζει.

Διατελούμε στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου για ενδεχόμενες διευκρινίσεις επί των προταθέντων.

Μυτιλήνη 10-11-2014

